
"Polska bibliografia organów", t. II, Maria Szymanowicz, Lublin 2014 : [recenzja]

Liturgia Sacra. Liturgia - Musica - Ars 22/1(47), 291-292

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

muzycznymi i kulturą muzyczną minionych wieków. Synoptyczne zestawienie tekstu łącińskiego (10 rozdziałów) z przekładem pozwala na śledzenie wywodów Kasjodora, natomiast opatrzenie go komentarzem egzegetyczno-językowym (zdanie po zdaniu) przynosi wszechstronne opracowanie zagadnień interpretacyjnych. Autor szeroko uwzględnia spektrum źródełowe, dokonując wnikliwej komparatystyki materiału. L. Dyka przybliży czytelnikowi także sylwetkę twórcy traktatu, rzucając pewne światło na treść samego dzieła, które odzwierciedla ówczesne poglądy na muzykę. Całość opracowania dopełnia sporządzony przez tłumacza słownik łącińsko-polski zawierający zasób słów zawartych w *Institutiones musicae*.

Ks. Piotr Wiśniewski

MARIA SZYMANOWICZ, *Polska bibliografia organów*, t. II, Lublin: Wydawnictwo Muzyczne „Polihymnia” 2014, 479 s., ISBN 978-83-7847-241-4.

W 2011 r. ukazał się w lubelskim Wydawnictwie Muzycznym „Polihymnia” pierwszy tom *Polskiej bibliografii organów* opracowany przez dr hab. Marię Szymanowicz — prof. KUL i kierownika Katedry Instrumentologii Instytutu Muzykologii KUL. Praca ta została przyjęta z wielką radością wśród wszystkich osób zainteresowanych tym działem literatury naukowej. Tom pierwszy zawierał opracowanie 1000 pozycji bibliograficznych (od nr 1 do nr 1000). Autorka zachęcona oczekiwaniami badaczy—organologów, podjęła się wysiłku opracowania kolejnego tysiąca pozycji bibliograficznych (pozycje od nr 1001 do nr 2000). Opracowanie w ciągu 2 lat kolejnego tysiąca pozycji literatury przedmiotu wymagało dużego nakładu pracy i sił, bo pociągało za sobą konieczność przeczytania i zindeksowania wszystkich pozycji.

Opisywana publikacja rozpoczyna się od wprowadzenia, a kończy się wykazem skrótów. Zasadniczy moduł opisywanego dzieła składa się z pięciu części, co jest kontynuacją układu zaistniałego we wspomnianym I tomie. Zatem I część II tomu *Polskiej bibliografii organów* stanowi alfabetyczny wykaz polskiego piśmiennictwa poświęconego tematyce organów (s. 11–105). Jest on usystematyzowany według nazwiska autorów. Jak zostało to już wspomniane i zrealizowane także w I tomie dzieła, każda pozycja otrzymała stosowny numer obejmując zakres od numeru 1001 do 2000. Drugą część dzieła stanowią trzy indeksy: rzeczowy, osobowy oraz indeks miejscowości. Pierwszy z nich, indeks rzeczowy (s. 107–126), zakłada podział według tzw. haseł wiodących, wynikających z tytułu pozycji bibliograficznej. Drugi z nich, indeks osób (s. 127–224), zawiera nazwiska budowniczych organów lub organmistrzów podejmujących się innych prac z instrumentami, m.in. ich remontów. W tym względzie autorka wprowadziła bardzo przydatną uwagę polegającą na zamieszczeniu nazwy miejscowości będącej siedzibą danego warsztatu. Natomiast trzeci indeks, miejscowości (s. 225–456), zawiera wszystkie miejscowości wymienione w opracowywanych publikacjach. Wykaz jest precyzyjniejszy w stosunku do podobnego zamieszczonego w I tomie *Polskiej bibliografii organów*. Za-

sadza się to na fakcie, że w przypadku wymienianych większych miast, np. Warszawy i Wrocławia, autorka dokonała także podziału wiadomości według miejsca lub wezwań poszczególnych kościołów, co ogromnie ułatwia zainteresowanym odszukanie właściwych informacji. W przypadku Warszawy pozwoliło to na wyodrębnienie wiadomości odnośnie do 99 miejsc, a w przypadku Wrocławia — do 97 miejsc. Numery zapisane w indeksach odsyłają do alfabetycznego wykazu pozycji bibliograficznych znajdujących się w pierwszej części publikacji. Ostatnią część stanowi wykaz pozycji poddanych kwerendzie (s. 457–478), wśród których autorka wymienia czasopisma, encyklopedie, książki autorskie, leksykony, maszynopisy (tzn. dokumentacje, ekspertyzy, programy prac konserwatorskich, projekty organów oraz prace dyplomowe), prace zbiorowe, przewodniki, publikacje okolicznościowe, serie wydawnicze i słowniki. Warto zaznaczyć, że wykaz dotyczy wyłącznie opisywanego tomu II.

Przedstawiona publikacja otrzymała fioletową okładkę zewnętrzną, a więc odmienną w stosunku do szaty kolorystycznej I tomu, który otrzymał kolor niebieski. W ten sposób różnica kolorystyczna w odniesieniu do okładek zewnętrznych zaprojektowanych przez o. Juliana M. Śmierciaka OFM pozwala lepiej rozemnić numer tomu dla każdego, kto sięga po niego na półkę.

Warto nadmienić, że z intencji autorki II tom *Polskiej bibliografii organów* poświęcony został prof. Jerzemu Gołosowi, jednemu z najbardziej zasłużonych badaczy–organologów w Polsce. W ten sposób autorka wydając dwa tomy swego dzieła, uhonorowała dwóch nestorów badań organologicznych w Polsce: ks. prof. Jana Chwałka (jemu poświęcony był I tom dzieła) i prof. Jerzego Gołosa.

Po kilkuletnim okresie korzystania z I tomu bibliografii nie ulega wątpliwości, że dzieło to ma bardzo ważne znaczenie praktyczne dla osób zajmujących się naukowo i hobbystycznie tematyką organów. Dlatego pozostaje jedynie z radością przyjąć zapowiedź autorki o rozpoczęciu prac nad kolejnym, trzecim już tomem *Polskiej bibliografii organów*.

GRZEGORZ POŹNIAK, *Katalog organów diecezji opolskiej, cz. II* (ZDziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku 86), Opole: Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego UO 2015, 264 s., ISBN 978-83-63950-60-6.

W 2014 r. ukazała się w Opolu pierwsza część *Katalogu organów diecezji opolskiej*, której autorem jest ks. dr. hab. Grzegorz Poźniak, prof. UO, kierownik Katedry Muzyki Kościelnej i Wychowania Muzycznego Wydziału Teologicznego UO w Opolu. W bieżącym roku ukazała się jego druga część, która zamyka do końca założony przez autora projekt opisanie organów w kościołach diecezji opolskiej w układzie dekanalnym. W pierwszej części *Katalogu* zostały opisane instrumenty 18 dekanatów, a więc obejmujący połowę diecezji. W drugiej części znalazły się opisy organów znajdujących się w kościołach kolejnych 18 dekanatów: Biała, Branice, Głuchołazy, Gościęcín, Grodków, Kietrz, Krapkowice, Łany, Niemodlin, Nysa,